Contributed by Yasser Munif
dinsdag, 24 september 2013 - Last Updated dinsdag, 24 september 2013

Yasser Munif, professor aan het Emerson College in Boston, bracht onlangs een bezoek aan Syrië. Hij was er getuige van de revolutie, en heeft daar veel over gesproken en geschreven. In dit interview vertelt hij over wat hij zag, over de problemen waarmee revolutionairen in Syrië geconfronteerd worden en over het fundamentele verschil tussen revolutionairen en jihadisten. En hij spreekt over de opvattingen linkse beweging over wat er gaande is in Syrië en waarom zo velen het fout hebben als het over Syrië gaat.

Yasser Munif: Deze zomer heb ik twee maanden in Syrië doorgebracht, in het noorden van Syrië, het bevrijde gebied. Dat was een zeer verhelderende ervaring. Ik heb veel geleerd. Ik zag een volksrevolutie, een voortdurende volksrevolutie. Mensen zijn bezig met het weer opbouwen van instellingen, ze zijn bezig met het beheer van hun steden na de val van de staat en het regime, en dat is een zeer uitdagende taak, omdat er geen middelen zijn,er geen geld is en er zijn voortdurende aanvallen van het regime. In de gebieden waar ik het over heb, in het noorden, zijn geen gevechten op de grond, maar er zijn constante luchtaanvallen en er worden raketten op deze steden afgevuurd.

De mensen komen met creatieve oplossingen: ze scheppen politieke organen. Er zijn lokale raden in elke stad en die komen wekelijks bij elkaar. Zij bespreken alles wat er in de stad speelt en ze proberen problemen op te lossen.

Er zijn dus miljoenen mensen die de media in het westen en elders horen spreken over burgeroorlog en zo, maar de meeste van deze Syriërs mensen wijzen die etiketten van de hand. Zij vinden dat er in Syrië sprake is van een volksrevolutie. Het is waar dat het een kritieke periode is dat ze voor grote uitdagingen staan, er zijn jihadisten die proberen om hun werk te ondermijnen, en uiteraard ook het regime.

De jihadisten worden vaak als een onderdeel van de ‘rebellen’, beschouwd, maar ze zijn, zoals je zegt, heel verschillend van de revolutionairen.

Jazeker. De revolutionairen vechten nu al ongeveer drie of vier maanden op twee fronten. Aan de ene kant is er het regime, aan de andere kant zijn er Al-Nusra en de groepen die door Al-Qaeda zijn opgezet, de jihadisten. De jihadisten arresteren, martelen en doden veel activisten – mensen die al van het begin af aan in het verzet zitten. De meeste door Al-Qaeda opgezette groepen vechten niet echt tegen het regime. Ze verblijven in deze noordelijke delen van het land. Zij laten het Vrije Syrische Leger en anderen tegen het regime strijden en ze komen achter hen aan en nemen de bevrijde steden of dorpen over. Ze zijn erg wreed. Zoals ik al zei, ze arresteren activisten. Iedereen die hen bekritiseert wordt gearresteerd, gemarteld en soms vermoord. Op dit moment hebben ze meer dan 1500 activisten in hun gevangenissen.

Er zijn dus op dit moment twee fronten in Syrië: aan de ene kant de jihadisten, en aan de andere kant het regime. En daarom denken veel mensen dat de jihadisten op de een of andere manier verbonden zijn met het Syrische regime. Al-Qaeda verkoopt olie aan het regime. De pijpleiding die door het gebied loopt staat onder controle van groepen van Al-Qaeda, zij werken samen met het regime zodat die olie de kust kan bereiken.

Het is dus veel ingewikkelder dan dat het hier in de VS lijkt. Hier verschijnen steeds maar artikelen over Al-Qaeda. Al-Qaeda is geen deel van de revolutie. Het is een contrarevolutionaire kracht.

In het [Amerikaanse] Congres lijkt de hoofdvraag te zijn: Als we Syrië bombarderen, wie komt er dan aan de macht? Er zijn veel mensen in het Congres, met name Republikeinen, die vinden dat het enige probleem met het bombarderen van Syrië is dat Al-Qaeda dan misschien het land over kan nemen.

Een van de populaire mythen, (ik weet niet of het is een mythe is, dat moet je me maar vertellen), of voorstelling van zake is dat de revolutionairen of ‘rebellen’ zoals ze worden aangeduid, de mensen die zich verzetten tegen Assad en het regime voorstander zijn van een aanval op Syrië. Is dat zo?

Van een afstand kan ik dat echt niet zeggen. Ik denk dat de bevolking verdeeld is, veel mensen zijn tegen. Ik denk dat sommige mensen, als gevolg van de vernietiging, het geweld en de moorden, een aanval als een ‘uitweg’ zien, maar ik denk niet dat ze per se de meerderheid vormen. De mensen hebben in de afgelopen 30 maanden geleerd dat niemand echt betrokken is bij hun zaak of zich zorgen maakt over de Syrische bevolking. Ze zien dat het Syrische volk geen echte vrienden heeft, ook al wordt er gesproken van ‘vrienden van Syrië’. Ze begrijpen dat het Westen – Europa en de VS – geen voorstanders zijn van de overwinning van de revolutie. De mensen weten dat. Als je met willekeurige mensen in de bevrijdde gebieden in Syrië praat, vertellen ze je dat als ze in de gevechten tegen het regime een gebied of regio dreigen te verliezen ze wapens ontvangen, maar als ze winnen houden de wapenleveranties op. En de reden hiervan is dat het Westen en de VS willen dat deze oorlog in een patstelling blijft, want dat is in hun belang. Ze zijn niet op de hand van het regime en ze zijn er niet voor dat de revolutionairen, of wat zij Al-Qaeda noemen, winnen. Voor de VS was het tot nu toe het gunstigste als het conflict zich voortsleept. Dat is ook in het belang van Israël, die willen ook niet dat de revolutionairen winnen. Veel Israëlische politici en Amerikaanse politici, zijn voorstander van het aan de macht houden van een verzwakte Assad.

Het meeste dat ik lees in de media hier in de VS, maar ook in de media van de linkse beweging, gaat er over dat het een slecht idee is om Syrië te bombarderen, maar er wordt eigenlijk niet gepraat over hoe de revolutie er daadwerkelijk uitziet.

Je had het over de heropbouw van instellingen. Wat ik me herinner van de Spaanse revolutie, de republikeinse revolutie in de jaren 30, is dat daar de anarchisten en socialisten ook op twee fronten vochten, tegen de fascisten, en tegen de communisten, maar dat is een ander verhaal. Maar wat mij steeds trof waren de beschrijvingen van hoe de revolutie er eigenlijk eruit zag in Spanje, de opbloei

van een soort egalitaire samenleving. Hoe ziet de revolutie in Syrië er op de grond uit?

De revolutie is zeer complex, heeft verschillende lagen, er zijn verschillende dingen tegelijkertijd aan de hand. Het meest bepalende is de volksrevolutie, maar er is ook sprake van een permanente semi-Koude Oorlog tussen de VS en hun bondgenoten aan de ene kant, en Rusland en zijn bondgenoten aan de andere kant. Ook is er een conflict tussen Iran en zijn bondgenoten enerzijds en Israël en de Golfstaten aan de andere kant. Er zijn dus verschillende lagen in dit conflict, maar de meest dominante – en dat is wat veel Syriërs geloven – is de volksrevolutie. En ik denk dat het heel belangrijk is om dat te begrijpen.

Een andere reden om de Syrische revolutie te vergelijken met de Spaanse Oorlog zoals je al zei, is dat elke linkse, elke progressief een mening heeft over wat er aan de hand is in Syrië, net zoals dat indertijd het geval was met de Spaanse Revolutie. En de meeste van die linksen nemen helaas een verkeerde positie in. Ze denken over de Syrische revolutie op zeerbeperkte manier waarin slechts twee machtspolen bestaan.

Links in de VS, of links in Syrië?

Zelfs links in Syrië, Arabisch links, en de Amerikaanse en Europese linkerzijde zijn verdeeld. Voor het grootste deel, zien ze het conflict als een oorlog tussen, enerzijds, de VS en anderzijds mensen die tegen de VS zijn, ‘anti-imperialisten’ volgens sommigen. Dat zou dus ook Hezbollah, Iran en Syrië omvatten en zij geloven dat Syrië de Palestijnen steunt en ga zo maar door. Ze hebben een zeer slecht begrip van de Syrische geschiedenis en hoe gewelddadig het Syrische regime de afgelopen 40 jaar is geweest, en hoe vaak het de Palestijnse strijd verraden heeft, enz. In zekere zin omarmend die linksen of progressieven eigenlijk de Bush-doctrine dat er geen enkele vorm van complexiteit in je opstelling kan zijn.

Het “ofwel ben je met ons ofwel ben je tegen ons?”

Ja, de bipolaire, reductionistische manier van denken over de revolutie. Ik denk dat dat zeer schadelijk is. Het geeft de verkeerde boodschap aan het Syrische volk. Veel Syriërs denken dat links altijd voor het regime is. Onlangs hebben we in New York en andere steden demonstraties gezien waar mensen demonstreerden tegen de oorlog en waar portretten van Assad werden meegedragen.

In Boston, bijvoorbeeld, de volgende dag was dat een prominent beeld bij een artikel over de protesten in de Boston Globe, mensen die zwaaiden met Syrische vlaggen en foto’s van Asad omhoog houden. Daardoor werd de hele demonstratie niet gezien als een actie tegen een aanval op Syrië, maar als steun voor Asad. Maar ik weet van binnenuit dat dat tegengesteld was aan de boodschap die de organisaties die de mars steunden over wilden brengen.

Precies. Links, ‘dat’ links, ik wil niet generaliseren, dat deel van links, verliest zijn geloofwaardigheid. Mensen zowel in de VS, in de Arabische wereld of in Syrië krijgen niet de boodschap dat dit echt een actie tegen de oorlog is, ze zien de foto’s van Asad en zien het als propaganda en niet als een actie

tegen de oorlog.

Links heeft echt een taak. Het moet een nieuwe positie, een meer coherent standpunt formuleren. Stelling nemen tegen de oorlog en tegen de dictatuur. En zolang ze dat niet doet zal ze elke vorm van geloofwaardigheid missen. Mensen in Syrië zien dat bijna als een toestemming om te doden want het Syrische regime zendt beelden van die demonstraties uit op de staatstelevisie, om te laten zien hoe populair het in het Westen is en dat mensen in de straten van New York en andere steden demonstreren met foto’s van Assad. Het Syrische regime is zelf niet in staat om dergelijke demonstraties of bijeenkomsten in Syrië te organiseren, dus het was erg blij om te zien dat het elders wel gebeurde. Veel van de mensen die demonstreren weten niets over de werkelijkheid waarin de Syriërs leven, van hun strijd, van de gevechten, van het dagelijkse verzet , en wat ze proberen op te bouwen en de creativiteit waarmee ze dat doen.

Je wordt er heel nederig van als je naar Syrië gaat en ziet wat de mensen daar aan het doen zijn. Er zit een zeker racisme in, een ontkenning van de rol van de Syriër, als er gezegd wordt: “dit is allemaal een samenzwering, de VS heeft dit van het begin af aan gepland, het is een samenzwering tegen Assad,” en ga zo maar door. Alsof de Syriërs zelf geen rol spelen, dat ze niet echt voor zichzelf kunnen denken, dat ze niet echt een revolutie kunnen maken. Dat is een grote fout die door links wordt gemaakt.

Het belangrijkste dat de progressieve beweging en mensen die zich echt zorgen maken om de Arabische revolutie en die echt willen dat die ergens toe leidt, en die hem willen ondersteunen en hun solidariteit willen laten blijken moeten doen is afstand te nemen van de allianties met verschillende staten, en werken aan het opbouwen van een sociale beweging die de Syrische bevolking ondersteunt.

Die solidaire ondersteuning kan verschillende vormen aannemen. Het kan door middel van rapportages: een verantwoordelijke journalist die naar Syrië gaat en ziet wat er gebeurt op de grond, en probeert zijn of haar werk serieus te nemen, en niet alleen verslag doet van de gevechten en het militaire aspect van de revolutie, want ik denk dat dat slechts het topje van de ijsberg is, het meest zichtbare deel, maar niet het belangrijkste deel. Wat er in Syrië gebeurt is veel meer dan dat. Er zijn vele revoluties gaande, op elk gebied: in de politiek, in de cultuur, op sociale vlak, in de economie. Mensen zijn bezig met het opzetten van nieuwe instellingen en met nieuwe ideeën proberen ze de meest moeilijke problemen aan te pakken, op te lossen. Dat is een deel van wat er gedaan kon worden.

Er is behoefte aan artsen en ingenieurs, ze hebben elk soort activist nodig die hen kan helpen. Dit soort solidariteit probeert in principe te herhalen wat de mensen hebben gedaan ten aanzien van Palestina: proberen om een wereldwijde solidariteitsbeweging op te bouwen die los staat van de op de staat gerichte politiek die we de afgelopen 30 maanden gezien hebben en die alleen draait om overheden, staten, legers, enzovoort. Ik denk dat dat de meest krachtige boodschap is die wij aan de Syrische bevolking kunnen sturen: het bouwen van een alternatieve sociale beweging op wereldschaal die de complexiteit van de Syrische revolutie begrijpt en inziet dat die niet te reduceren is tot ‘jihadisten’ en ‘Al-Qaeda’, die de gelaagdheid begrijpt. Progressieven en linksen moeten echt de nadruk leggen op het revolutionaire deel, en niet alleen het verhaal van de

‘samenzwering’ herhalen dat de werkelijkheid geheel reduceert tot wat we in de media zien.

Dit is de transcriptie van een radio interview met Yasser Munif gepubliceerd op de blog Syria Freedom Forever. Nederlandse vertaling: redactie Grenzeloos